

АГЕНЦИЈА
ЗА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

РУКОВАЛАЦ
ГРАЂЕВИНСКОМ
МЕХАНИЗАЦИЈОМ

Београд, 2021

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Назив квалификације	РУКОВАЛАЦ ГРАЂЕВИНСКОМ МЕХАНИЗАЦИЈОМ
---------------------	---

ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ	
КЛАСНОКС ¹ / ISCED-F 2013	0732 Грађевинарство
Ниво НОКС -а ²	3
Ниво ЕОК-а ³	3
Врста квалификације	Стручна
Обим квалификације	3 године
Предуслови за стицање квалификације	Ниво 1 НОКС-а - основно образовање и васпитање, основно образовање одраслих, основно балетско образовање и васпитање и основно музичко образовање и васпитање
Облици учења	<ul style="list-style-type: none"> - Формално образовање; - Неформално образовање одраслих у трајању од најмање 960 сати обуке; - Признавање претходног учења.
Врста јавне исправе	<ul style="list-style-type: none"> - Диплома; - Уверење о положеним испитима у оквиру савладаног програма за образовни профил; - Сертификат о оствареном стандарду квалификације у целини.

РЕЛЕВАНТНОСТ КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ И НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА																					
Проходност у систему квалификација	Ниво 4 НОКС-а Ниво 5 НОКС-а																				
Занимање	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 15%;">8342.02</td><td>Руковалац багером</td></tr> <tr><td>8342.03</td><td>Руковалац булдожером</td></tr> <tr><td>8342.04</td><td>Руковалац ваљком за сабијање тла</td></tr> <tr><td>8342.05</td><td>Руковалац грађевинском механизацијом</td></tr> <tr><td>8342.13</td><td>Руковалац механизацијом за асфалтирање</td></tr> <tr><td>8342.14</td><td>Руковалац ровокопачем</td></tr> <tr><td>8342.15</td><td>Руковалац скрепером и равналицом</td></tr> <tr><td>8343.03</td><td>Руковалац ауто-дизалицом</td></tr> <tr><td>8343.06</td><td>Руковалац грађевинском дизалицом</td></tr> <tr><td>8343.13</td><td>Руковалац стабилном кранском дизалицом</td></tr> </table>	8342.02	Руковалац багером	8342.03	Руковалац булдожером	8342.04	Руковалац ваљком за сабијање тла	8342.05	Руковалац грађевинском механизацијом	8342.13	Руковалац механизацијом за асфалтирање	8342.14	Руковалац ровокопачем	8342.15	Руковалац скрепером и равналицом	8343.03	Руковалац ауто-дизалицом	8343.06	Руковалац грађевинском дизалицом	8343.13	Руковалац стабилном кранском дизалицом
8342.02	Руковалац багером																				
8342.03	Руковалац булдожером																				
8342.04	Руковалац ваљком за сабијање тла																				
8342.05	Руковалац грађевинском механизацијом																				
8342.13	Руковалац механизацијом за асфалтирање																				
8342.14	Руковалац ровокопачем																				
8342.15	Руковалац скрепером и равналицом																				
8343.03	Руковалац ауто-дизалицом																				
8343.06	Руковалац грађевинском дизалицом																				
8343.13	Руковалац стабилном кранском дизалицом																				
Стандард занимања ⁴	-																				

¹ Систем према коме се квалификације разврставају и шифрирају у НОКС- у, усклађен са Међународном стандардном класификацијом образовања ISCED 13-F.

² Национални оквир квалификација Републике Србије (НОКС)

³ Европски оквир квалификација (енг. *European Qualifications Framework*)

⁴ До доношења стандарда занимања, повезаност стандарда квалификације Руковалац грађевинском механизацијом са тржиштем рада заснована је на подацима о занимањима који су утврђени на основу прописа из области рада и запошљавања (према: Закон о НОКС-у, чл.50.), као и на опису рада из иницијалног предлога стандарда квалификације у оквиру Иницијативе за развој и усвајање стандарда квалификације Руковалац грађевинском механизацијом.

ИСХОДИ УЧЕЊА

Општи опис квалификације

Руководалац грађевинском механизацијом рукује и врши превентивно одржавање грађевинске механизације за земљане, бетонске и асфалтне радове и вертикални транспорт, уз примену мера безбедности и здравља на раду, као и посебних мера и норматива заштите на раду који се примењују при извођењу грађевинских радова на градилиштима и при руковању грађевинском механизацијом.

Обучен је за: контролу и припрему рада грађевинске механизације; извођење радних операција са машинама за земљане радове (багер, булдозер, утоваривач, скрејпер, грејдер, равнач, ваљак, јеж, вибрациони набијач и финишер), машинама за вертикални транспорт (ауто и кранске дизалице), машинама за уграђивање бетона (бетонска пумпа), и машинама за асфалтне радове (асфалтни финишер, фрејзер); вршење превентивних периодичних прегледа, чишћење, подмазивање, замену течности и делова, као и отклањање једноставних кварова на грађевинским машинама.

Делотворно комуницира и сарађује са надређенима и сарадницима приликом обављања задатака и активно доприноси култури уважавања и сарадње.

Сврсисходно примењује техничке информације, информационо - комуникационе технологије (ИКТ) и унапређује њихову примену кроз учење и усавршавање.

Ниво општих и стручних знања, вештина, способности и ставова у оквиру стечених компетенција, руковоцу грађевинске механизације превасходно омогућава запошљавање и наставак школовања у датој стручној области.

Компетенције

- Организација, планирање рада и припрема машине за рад;
- Руковање грађевинском механизацијом;
- Превентивно одржавање механизације;
- Примена мера заштите на градилиштима и при руковању грађевинском механизацијом;
- Кључне компетенције;⁵ (посебно: рад са подацима и информацијама, дигитална компетенција, сарадња, одговоран однос према здрављу и одговоран однос према околини).

⁵ На основу: Правилника о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета („Службени гласник РС”, бр. 117/13).

По стеченој квалификацији, лице ће бити у стању да:

Знања

- објасни поступак пријема механизације на радном месту;
- наведе елементе радног налога;
- познаје техничку документацију грађевинске машине којом рукује;
- објасни поступак контроле исправности машине, радних уређаја грађевинске механизације, као и контроле рада машине у месту;
- објасни начин транспорта грађевинске машине до места рада;
- разликује врсте грађевинских радова и њихове карактеристике;
- наведе елементе шеме градилишта у зависности од врсте објеката (високоградња, нискоградња и хидрограђевински објекти);
- објасни начин унутрашњег транспорта на градилишту;
- објасни правила заједничког рада групе грађевинских машина;
- разликује врсте механизације у односу на врсту механизованих радова;
- наведе основне делове грађевинских машина;
- објасни радне операције грађевинских машина и начине извођења појединих радних операција;
- објасни поступак прегледа грађевинске машине, начин чишћења и подмазивања, као и обезбеђења машине по завршетку рада;
- разликује врсте одржавања грађевинске механизације и потребан алат, опрему и уређаје за одржавање;
- опише начин превентивног одржавања по плану;
- објасни начин отклањања једноставних кварова на грађевинској машини и уређајима;
- наведе документацију за превентивне и периодичне прегледе и евиденцију која се користи приликом превентивног одржавања грађевинске механизације;
- објасни намену и значај коришћења опреме и средстава за заштиту при раду на градилишту и при руковању грађевинским машинама;
- опише мере безбедности и здравља на раду, заштите од пожара и заштите животне средине, као и регулативу релевантну за делатност грађевинарства и безбедног руковања грађевинским машинама.

Вештине

- изабере машине, односно механизацију према врсти и условима грађевинских радова;
- провери исправност грађевинске машине према техничкој документацији и изврши контролу течности, сигналних уређаја, уређаја за управљање и погон;
- поставља грађевинску машину на средство за транспорт и врши контролу транспорта машине;
- изврши контролу рада грађевинске машине и исправности радних уређаја у месту;
- користи шему градилишта;
- примењује правила унутрашњег транспорта при кретању по градилишту;
- поставља и стабилизује грађевинску машину на место рада;
- изводи радне операције грађевинским машинама у складу са радним налогом;
- изводи радне операције у садејству са другим грађевинским машинама;
- контролише рад грађевинске машине у току извођења радних операција;
- паркира и обезбеди грађевинску машину по завршетку рада;
- прегледа грађевинску машину по завршетку рада, и изврши чишћење, прање, подмазивање и заштиту;
- изврши замену потрошног материјала и отклони једноставне кварове на грађевинској машини;
- води евиденцију о извршеним радовима при руковању и одржавању грађевинске машине;
- чита и разуме стручна упутства и документацију на најмање једном страном језику;
- успешно унапређује своју праксу на основу сопственог искуства и сарадње са колегама;
- примењује средства личне заштите и предузима мере безбедности и заштите здравља на раду према прописима, процедурама и правилима који се односе на безбедно руковање грађевинским алатом и машинама, заштиту од пожара и заштиту животне средине;
- правилно реагује у акцидентним ситуацијама и пружа прву помоћ на радном месту и у радној околини.

Способности и ставови

- изабере машине, односно механизацију према врсти и самостално, савесно, уредно и прецизно обавља поверене послове руковаоца грађевинском механизацијом у складу са техничко-технолошким процедурама, регулативом и стандардима у грађевинарству, уз повремене консултације са надређенима;
- ефикасно планира, користи и организује време;

Способности и ставови

- испољава позитиван однос према функционалности и техничкој исправности алата, машина и уређаја које користи при обављању послова руковања грађевинском механизацијом;
- испољава љубазност, комуникативност и флексибилност у односу према сарадницима и клијентима;
- испољава позитиван однос према професионално етичким нормама и вредностима, као и предузимљивост у раду;
- примењује ИКТ у раду укључујући пословну комуникацију електронским путем;
- показује спремност за решавање проблема у оквиру оперативних послова руковаоца, повремено и у нестандартним ситуацијама на градилишту;
- увиђа значај правилног прикупљања, збрињавања и рециклирања грађевинског отпада у циљу заштите животне средине;
- спремно и одговорно реагује у акцидентним ситуацијама у случају пожара и експлозије.

Начин провере остварености исхода учења

Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Оцењивање је описно и бројчано.

Бројчане оцене ученика су:

- одличан (5),
- врло добар (4),
- добар (3),
- довољан (2) и
- недовољан (1).

Оцена недовољан (1) није прелазна оцена.

Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника (пројектни, радни задаци и сл.).

Сумативно се оцењује на полугодишту, крају школске године и на завршном испиту.

У неформалном образовању процена остварености исхода учења обавља се на испиту за проверу савладаности програма за стицање квалификације.

У поступку признавања претходног учења провера савладаности исхода учења обавља се путем процене претходно стечених исхода учења и компетенција које је кандидат успео да докаже путем прописаних инструмената за процену као и на испиту за процену остварености исхода учења који комбинује више метода процене од којих је практични рад у реалном/симулираном радном окружењу обавезан.

ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Квалификације реализатора програма	Одговарајуће образовање: <ul style="list-style-type: none">• нивоа 5 НОКС-а,• нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2) и• нивоа 7 НОКС -а (подниво7.1), у складу са чл. 140.-142. Закона о основама система образовања и васпитања.
Организација надлежна за издавање јавне исправе	Средње стручне школе Јавно признати организатори активности образовања одраслих (ЈПОА)